AVİM Yorum • No: 2025 / 37 • Nisan 2025

AZERBAYCAN-NAHÇIVAN ARASI KORİDOR VE BARIŞ SÜRECİ

Tuğçe TECİMER - Selenay Erva YALÇIN

-

Bilindiği üzere 44 Gün Savaşının ardından Azerbaycan ve Ermenistan arasında ateşkes anlaşması imzalanmış, ancak taraflar arası nihai barış henüz sağlanamamıştır. Barış anlaşmasına giden süreçte taraflar arasında çeşitli görüşmeler gerçekleşmiş ve belirli hususlar üzerinde mutabakat sağlanmışsa da, mutabakat sağlanamayan önemli konular bulunmaktadır. Bunların başında daha önceki yazılarımızda da defaatle bahsettiğimiz üzere Bağımsızlık Bildirgesine atıfta bulunan Ermenistan Anayasasının değişikliği hususu ve Azerbaycan-Nahçıvan arası doğrudan ulaşım güzergâhları konusu yer almaktadır. Mutabakata varılamayan söz konusu koşullar Azerbaycan tarafının çokça tekrarladığı üzere barış anlaşmasının imzalanması için bekletici sorun niteliğindedir.

Söz konusu ateşkes anlaşmasının maddeleri arasında Nahçıvan ile Azerbaycan arasında Rus barış güçleri kontrolünde doğrudan ulaşım sağlanması öngörülmüştür.[1] Bu şekilde bölgedeki tüm ticaret ve ulaşım bağlantıları açılacak, Özerk Nahçıvan Cumhuriyeti ile Azerbaycan arasında ulaşım sağlanacak ve ticaretin kolaylaşması ile birlikte bölgenin refah ve istikrarı tesis edilecektir. Azerbaycan ve Nahçıvan arasında doğrudan ve kesintisiz ulaşım vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Ayrıca ticari - sivil araçların ve yüklerin serbest geçişinin bölge ekonomisi için yadsınamaz bir fayda sağlayacağı açıktır. Bu durumun kalıcı olması istenen barış sürecinin toplumlararası bağlantı sağlamak yönüyle istikrarlı kılma özelliğini de göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Bahse konu maddenin dikkat çekici bir diğer yönü de ateşkes anlaşmasının taraflarca imzalanması ile birlikte Ermenistan, Azerbaycan ile Nahçıvan arasında doğrudan ulaşım sağlayan bir güzergâh üstünde egemenlik hakkından vazgeçmiş olmasıdır. Böylelikle Ermenistan kontrolün üçüncü bir tarafa bırakıldığı bir güzergâhın varlığına razı gelmiştir. Ne var ki ateşkes anlaşmasının imzalanmasından günümüze kadarki süreçte Ermenistanın dış ilişkilerinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir.

Ermenistanın dış ilişkilerinde sürdürdüğü sözde denge politikası gereğince; Rusyadan uzaklaşarak Batı eksenine girdiği ve bu doğrultuda Avrupa Birliği yasal üyelik sürecini dahi başlattığı bir strateji izlediği gözlemlenmektedir. Ermenistanın bu stratejisi ateşkes anlaşması döneminde öngörülen Rus barış güçleri kontrolü mutabakatından vazgeçilmesine neden olmuştur. Bu durum Ermenistanın, Rus barış gücü kontrolü ile işletilmesi planlanan söz konusu koridor hakkında da çekinceli beyanlarda bulunmasına

sebep olmuştur. Ermenistanın Rusya ile ikili ilişkilerinde yaşadığı soğukluğun da etkisi ile taraflar defalarca barış sürecine üçüncü ülkelerin müdahalesinin istenmediğine dair açıklamalarda bulunmuşlardır. Bununla birlikte, açılması planlanan koridor üzerinde taraflardan herhangi birinin tam hâkimiyetinin de diğer tarafça hoş karşılanmayacağını düşünmek kehanet olmaz.

Nahçıvan ile Azerbaycan arasında açılacak koridor ile ateşkes anlaşmasında teminatı verilmiş olan bağlantı sağlanacaktır. Bu koridorun şayet Rusya ya da taraflardan birince işletilmesi üzerinde mutabakat sağlanamayacaksa, sürece objektif ve uzlaşmacı karakterde yaklaşan bir uluslararası örgütün veya ülkenin dahil edilmesi ihtimaller arasında değerlendirilebilir. Bu aşamada, AB Gözlemci Heyetinin sınırdaki gerginliklere tarafsız yaklaşmaması ve Batılı ülkelerin uzun yıllardır süregelen Ermenistan yanlısı tutumunun bu seçimi taraflar için zorlaştırdığını göz önünde bulundurmak gerekir. Bu sıkıntı, sürece Türkiyenin de dahil edilmesiyle aşılabilir.

Sonuç olarak hem bölge istikrar ve refahı hem de Azerbaycanın maddeleri üzerinde mutabakat sağlanan barış anlaşmasını imzalaması açısından bu koridor, hayati öneme sahiptir. Açılacak koridorun denetimi Ermenistanın güncel dış politikaları gereğince dışarıda bırakılmak istenen Rusya yerine Türkiyenin de yer alacağı bir organizasyon kaynaklı olabilecektir. Barış anlaşması sürecinin sağlıklı ve kalıcı bir şekilde sonuçlanabilmesi açısından tarafların bir an önce anlaşmazlığa sebep olan koşulları ortadan kaldırmaları elzemdir.

**Resim: CGTN Türk*

[1] Azerbaycan-Ermenistan Anlaşmasının Tam Metni, *Stratejik Düşünce Enstitüsü*, 11 Kasım 2020, https://www.sde.org.tr/haber/azerbaycan-ermenistan-anlasmasinin-tam-metni-haberi-20029.

Yazar Hakkında :

-

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Tuğçe TECİMER - Selenay Erva. 2026. "AZERBAYCAN-NAHÇIVAN ARASI KORİDOR VE BARIŞ SÜRECİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 37. Nisan 22. Erişim Kasım 10, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/AZERBAYCAN-NAHCIVAN-ARASI-KORIDOR-VE-BARIS-SURECI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır